

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Talkommunikation, 18 hp

Speech Communication, 18 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2019.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT17 , VT19 , VT23 , VT24

Kurskod	2LG072
Kursens benämning	Talkommunikation
Hp	18 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Övriga ämnen
Nivå	GX - Grundnivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CLINTEC
Datum för fastställande	2016-11-03
Reviderad av	Utbildningsnämnden CLINTEC
Senast reviderad	2018-10-16
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2019

Särskild behörighet

För tillträde till termin 2 gäller att studenten får restera med högst 15 hp från föregående termin inom Logopedprogrammet.

Mål

Kursen innehåller fyra moment vilkas lärandemål beskrivs var för sig.

Talproduktion och talanalys (7,5 hp)

Efter genomförd kurs ska studenten kunna:

- redogöra för talets produktion (skapande av luftströmmar, tonande och tonlösa ljudkällor och artikulation)
- relatera talets produktion till det akustiska resultatet
- relatera talets produktion till uppbyggnaden av fonologiska system i världens språk
- utföra och kritiskt värdera valda akustiska analyser
- använda rörmodeller för att förklara talrörets resonanssegenskaper
- redogöra för huvuddragen i ett urval representativa talproduktionsteorier

- redogöra för artikulatoriska, akustiska och perceptuella aspekter av tonhöjd och röstkvalitet
- redogöra för geografiskt, socialt och individuellt betingade källor till röst- och uttalsvariation
- relatera talets fonetiska form till språkliga nivåer som morfologi, syntax och pragmatik

Talperception och talutveckling (3,5 hp)

Efter genomförd kurs ska studenten kunna:

- redogöra för hur talet uppfattas (akustiska och perceptuella aspekter)
- redogöra för huvuddragen i ett urval representativa talperceptionsteorier
- tillämpa relevanta fysiska och psykoakustiska skalor
- redogöra för typiska drag i tidig talspråksutveckling avseende produktion och perception

Taltranskription (2,5 hp)

Efter genomförd kurs ska studenten kunna:

- redogöra för och tillämpa relevant terminologi, relevanta verktyg och metoder inom transkription
- transkribera vokaler, konsonanter och vissa prosodiska företeelser

Experimentalfonetik (4,5 hp)

Efter genomförd kurs ska studenten kunna:

- genomföra experimentalfonetiska undersökningar
- skriftligt presentera experimentalfonetiska undersökningar
- granska andras experimentalfonetiska rapporter utifrån givna kriterier

Innehåll

Kursen innehåller fyra moment.

Talproduktion och talanalys, 7.5 hp

Betygsskala: GU

Grundläggande fonologiska begrepp inom fonemteori och stavelselära förklaras. Talets prosodiska aspekter diskuteras och relateras till morfologi, syntax, semantik och pragmatik. I laborationer genomförs akustisk analys av talsignalens segmentella och prosodiska aspekter. Källor till uttalsvariation går igenom och relateras till fysiologiska, sociolingvistiska, idiolektiska samt lingvistiska faktorer. Språkljudstypologi samt förklaringar till den uppvisade organisationen inom fonologiska system diskuteras. Olika röstkvaliteter demonstreras och övning ges i perceptuell analys av röstkvalitet. Fonationens fysiologiska och aerodynamiska förutsättningar samt röstkällans akustiska egenskaper behandlas. Tonvikt ges till de aspekter som bidrar till olika röstkvaliteter. En översikt ges över de huvudsakliga instrumentella metoderna för röstanalys. Valda metoder för röstanalys används i laborationer. Sambandet mellan röstkällan, talrörets resonans egenskaper och det resulterande talljudet studeras med hjälp av bland annat källa-filter konceptet samt modeller för relationen mellan formantresonanser och kavitet.

Talperception och talutveckling, 3.5 hp

Betygsskala: GU

En överblick ges över perceptuell känslighet och upplösning vad gäller ljudtryck och frekvens. Relevanta fysiska och psykoakustiska skalor förklaras och tillämpas i laborationer. Audiovisuell perception tas upp och vikten av den visuella aspekten i perceptionen demonstreras. Valda teorier inom talperception presenteras och diskuteras. De typiska stadierna i barns talutveckling går igenom och relateras till omgivningsfaktorer och fysiologiska förutsättningar.

Taltranskription, 2.5 hp

Betygsskala: GU

De för segmentell transkription relevanta symbolkonventionerna (IPA), samt tillhörande terminologi går igenom och tillämpas i övningsform.

Experimentalfonetik, 4.5 hp

Betygsskala: GU

I det sista momentet i kursen ges grundläggande färdigheter i att planera, genomföra och redovisa experimentalfonetiska undersökningar. Momentet består dels av laborativa inslag, dels av övningar i att författa och bedöma skriftliga vetenskapliga rapporter.

Arbetsformer

Undervisningen består av föreläsningar, gruppövningar, laborationer och rapportskrivning. Laborationer är obligatoriska utbildningsinslag som inte examineras. Närvaro på och aktivt deltagande i laborationer och slutseminarium är obligatoriska.

Vid frånvaro vid obligatoriska utbildningsinslag ansvarar studenten själv för att ta kontakt med kursansvarig lärare för ersättningsuppgift. Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examination

De olika kursmomenten examineras vart för sig under kursens gång genom skriftliga prov (*Talproduktion och talanalys och Talperception och talutveckling*), ett prov i språklabbsmiljö (*Taltranskription*) samt grupprapporter (*Experimentalfonetik*).

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Det tredje tentamenstillfället är nästkommande ordinarie examinationstillfälle på kursen. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en förnyelse av litteraturlistan gjorts. Examination kommer att tillhandahållas under en tid av två år efter en eventuell nedläggning av kursen.

Övriga föreskrifter

Kursen genomförs i sin helhet av Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet, där även all undervisning på kursen sker.

Kursvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Publication manual of the American Psychological Association

6. ed. : Washington, D.C. : American Psychological Association, cop. 2010, [eg. 2009] - xviii, 272 p.
ISBN:978-1-4338-0561-5 (pbk) LIBRIS-ID:11503766

[Sök i biblioteket](#)

Catford, John Cunnison

A practical introduction to phonetics

2. ed. : Oxford : Oxford University Press, 2001 - xiii, 229 s.
ISBN:0-19-924635-1 (pbk) ; £14.99 LIBRIS-ID:8278206

[Sök i biblioteket](#)

Johnson, Keith

Acoustic and auditory phonetics

3 ed. : Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2012 - ix, 222 p.
ISBN:978-1-4051-9466-2 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:12458552

[Sök i biblioteket](#)

Speech production and speech modelling

Hardcastle, William J.; Marchal, Alain

Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, cop. 1990 - xi, 448 s.
ISBN:0-7923-0746-1 LIBRIS-ID:5653651

Kapitel: B. Lindblom, "Explaining phonetic variation: a sketch of the H&H theory", s. 403-439.

[Sök i biblioteket](#)

Hoff, Erika; Shatz, Marilyn.

Blackwell handbook of language development

Malden, MA : Blackwell Pub., 2007. - xii, 502 p.
ISBN:9780470757833 LIBRIS-ID:12129301

Kapitel: L. Polka, S. Rvachew & K. Mattock, "Experiential influences on speech perception and speech production in infancy", s. 153-172.

[Sök i biblioteket](#)

Sundberg, Johan

Röstlära: fakta om rösten i tal och sång

3., utvidgade uppl. : Stockholm : Proprius, 2001 - 293, [1] s.
ISBN:91-7118-885-1 LIBRIS-ID:8370453

Sidorna 69-122.

[Sök i biblioteket](#)

Styler, W

Using Praat for Linguistic Research

University of Michigan Linguistics, 2016

URL: [Länk](#)

Boysson-Bardies, Bénédicte de.

Developmental neurocognition : speech and face processing in the first year of life

Dordrecht ; Boston : Kluwer Academic Publishers, c1993. - xvii, 498 p.
ISBN:9780792321880 LIBRIS-ID:19758157

Kapitel: PF MacNeilage & BL Davis, "Motor explanations and early speech patterns", s. 341-352. (Ev.

tillgängligt som kopia.)

[Sök i biblioteket](#)

Engstrand, Olle

Fonetikens grunder

Lund : Studentlitteratur, 2004 - 355 s.

ISBN:91-44-04238-8 (inb.) LIBRIS-ID:9673093

URL: [http://www.studentlitteratur.se/fonetikensgrunder_z_Ljudexempel, övningsuppgifter, termordlista, länkar till andra relevanta webbplatser](http://www.studentlitteratur.se/fonetikensgrunder_z_Ljudexempel,_övningsuppgifter,_termordlista,_länkar_till_andra_relevanta_webbplatser)

[Sök i biblioteket](#)

Comprehensive perspectives on speech sound development and disorders: pathways from linguistic theory to clinical practice

Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik,

Kapitlet Buder, Warlaumont & Oller: "An acoustic phonetic catalog of prespeech vocalizations from a developmental perspective."

Fördjupningslitteratur

Handbook of the International Phonetic Association : a guide to the use of the international phonetic alphabet

Cambridge : Cambridge Univ. Press, cop. 1999 - viii, 204 s.

ISBN:0-521-65236-7 (cased) ; No price : Formerly CIP LIBRIS-ID:5027063

[Sök i biblioteket](#)

Kuhl

Early language acquisition: Cracking the speech code. Nature Reviews: Neuroscience, 5(11), 831-843. doi: 10.1038/nrn1533

2004

Brain talk : discourse with and in the brain : [papers from the first Birgit Rausing Language Program Conference in Linguistics, Lund, June 2008]

Alter, Kai-Uwe

Lund : [Språk- och litteraturcentrum], Lunds universitet, 2009 - 334 s.

ISBN:9789163355615 LIBRIS-ID:11703022

Kapitel: F. Lacerda, "On the emergence of early linguistic functions: A biologic and interactional perspective", s. 207-230.

[Sök i biblioteket](#)

The production of speech

MacNeilage, Peter F.

New York : Springer-Verlag, cop. 1983 - xvi, 302 s.

ISBN:0-387-90735-1 LIBRIS-ID:4877279

Kapitel: B. Lindblom, "Economy of speech gestures", s. 217-246,

[Sök i biblioteket](#)

Lindblom, Björn

Role of articulation in speech perception: clues from production

1996 Ingår i:

The journal of the Acoustical Society of America.

New York : American Institute of Physics for the Acoustical Society of America, 1929-

ISSN:0001-4966 LIBRIS-ID:3402251

99 (1996) :3, s. 1683-1692

Approaches to the evolution of language : social and cognitive bases

Hurford, James Raymond

Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1998 - ix, 442 s.

ISBN:0-521-63049-5 LIBRIS-ID:5026169

Kapitel: B. Lindblom, "Systemic constraints and adaptive change in the formation of sound structure", s. 242-264.

[Sök i biblioteket](#)

The handbook of phonetic sciences

Hardcastle, William J.; Laver, John

Oxford : Blackwell, 1997 - viii, 904 s.

ISBN:0-631-18848-7 LIBRIS-ID:5084988

Kapitel: B. Moore, "Aspects of auditory processing related to speech perception".

[Sök i biblioteket](#)

Att förstå det mänskliga : humanistisk forskning vid Stockholms universitet

Dahlbäck, Kerstin

Stockholm : Natur och kultur, 2000 - 331, [1] s.

ISBN:91-27-07927-9 LIBRIS-ID:7230331

Kapitel: H. Traunmüller, "Viskningar och rop - paralingvistisk fonetik", s. 308-330.

[Sök i biblioteket](#)

Vihman, Marilyn May

Phonological development : the first two years

2014

LIBRIS-ID:18216223

Bruce, Gösta

Vår fonetiska geografi : om svenskans accenter, melodi och uttal

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2010 - 239 s.

ISBN:9789144050539 LIBRIS-ID:11310840

URL: [Interaktivt webbmaterial](#)

[Sök i biblioteket](#)